

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv szerkesztő-bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: Félévre — 6 korona.
Egész évre 12 korona. Negyedévre 3 korona.

Megjelenik
minden vasárnap.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Budapest, IV. Egyetem-utca 4 sz.

Az igazolványos altisztek a polgári szolgálatban.

Írta: dr. Végh Kötöny, honvédelmi miniszteri titkár.

(Folytatás.)

IV. M. kir. kereskedelemügyi minisztérium.

a) Kapus, ajtónálló, hivataloszolga, könyvondász. Általános feltétel a magyar nyelv ismerete szóban és írásban. A könyvondászoknak ezenkívül a könyvondászatban jártassággal és gépkezelői vizsgával kell bírniuk.

b) Irodaségdíszítész. Feltétel a magyar nyelv ismerete szóban és írásban, továbbá négy középiskolai vagy ezzel egyenértékű iskolai végzettség. Fizetés 1400 kor. és 800 kor. lakpénz. Idővel az irodatiszti, segédhivatali igazgatói és segédhivatali főigazgatói állás érhető el, mely utóbbi állással a fizetés 3600 koronát, a lakpénz pedig 1300 koronát tesz.

1. Államépítészeti hivatalok.

a) Utmester. Ezeket az állásokat az igazolványos altisztek tapasztalat szerint előszeretettel keresik fel s egyéniségüknek is igen megfelelő lévén, nem mulasztatom el azokat közelebbről is ismertetni.

Az állami utmestereket a kereskedelemügyi miniszter nevezi ki. A kinevezés rendszereint ideiglenes minőségben történik s a kinevezett állásában csak akkor lesz véglegesítő, ha az előirt képesítő vizsgát letette, a mely vizsgát a kinevezettek kineveztetésük napjától számított egy év alatt tartoznak letenni. Az utmesteri állásra törekvő igazolványos altisztektől előzetesen, tehát akkor, a midőn az állásért folyamodnak, semmiféle különleges szakismeretet követelni nem lehet, hanem tekintet nélkül arra, hogy elvégezték-e, a *jeleleg egyébként ahmetileg be is szüntethet utmesteri iskolát* vagy sem, teljesítettek-e utmesteri próbaszolgálatot vagy sem, más nem igazolványos pályázó előtt még akkor is kinevezendők, ha a pályázó nem igazolványos, utmesteri iskolát végzett, vagy próbaszolgálatot teljesített.

Utmesterré történt kinevezetés után azonban mint említettem, vizsgát tartozik letenni, a mely vizsgán különösen a következőkben való jártasságáról kell tanúbizonyságot tennie:

1. a magyar nyelv ismerete szóban és írásban, képesség valamely tényálladékról szabatos jegyzőkönyv szerkesztésére;

2. az elemi számtanból és mértanból oly mérvű ismeret, hogy a négy alapműveletet tört- és tizedes számokkal végrehajtani, egyszerű sokszögek területét, további prizma és gúla köbtartalmát kiszámítani képes legyen; ismerete a részletes építési határozatoknak és az utpályarendszeres fenntartási módjának; e

3. a hossz-, terület-, köb- és súlymértékek ismerete;

4. a kavesolt utak fenntartásánál előforduló munkának, a fa- és falkötések főbb szabályainak ismerete;

5. a rajzolásban annyi jártasság, hogy a kisebb tervekről és építményekről rajzot készíteni tudjon.

A mint láthatjuk, a vizsga sikeres letételéhez sok és különböző ágbeli ismeret szükséges, de ehhez képest nem esekélyek ám azok a követelmények sem, a melyek az utmesterekkel szemben támaszthatnak. Csak nagy vonásokban vázolva az utmesterek teendőit, láthatjuk, hogy bizony az alatt az egy év alatt, a míg az ideiglenes alkalmazás tart, kemény munkát kell végzetniök, hogy a szakismereteket olyannyira elsajátíthassák, hogy nem esekély felelősséggel járó állásukban megfeleljenek, azt hivatali szeritlen betölteni tudják. Így feladata a gondjaira bízott utnak és azok tartozékainak felügyelete: a közvilágítást alárendelt utkaparók oktatása, vezetése, végzendő munkájukhoz kellő utasításokkal való ellátása.

Köteles az utmester a gondjaira bízott utakat hetenként legalább egyszer bejárni, a mely alkalommal megállapítja azokat a munkákat, a melyek az utkaparók által, az államépítészeti hivataltól nyert utasítás szerint, sürgős esetekben ily utasítás nélkül is, tehát saját belátása szerint s természetesen felelősségére is, végzendők. Az utfenntartási munkálatoknál, nevezetesen a földmunkáknál ellenőrzi, hogy minden tekintetben megfelelő anyagot használnak-e. Minden nagyobb esőzés után alaposan megvizsgálja a műtárgyakat, az azokon esett kisebb sérüléseket azonnal helyreállíttatja. Kötelessége a különböző munkálatokhoz szükséges anyag beszerzésének legalkalmasabb forrásait kikutatni s azokra az államépítészeti hivatal figyelmét felhívni. Felügyeli a villamati uton teljesítendő munkálatokat, nevezetesen, hogy a terv betartassék, hogy a vállalkozó jó anyagot használjon s a munka szakszerűen legyen végezve. Felügyeli a gondjaira bízott utmentén levő távirtd-vonalat s az azon észlelt hiányokról, hibákról jelentést tesz az illető posta és távirtd igazgatóságnak. Köteles az utmentén illetett fasorokra felügyelni.

Elő magyar vill. oró
berend. hangszer-gyár

honvédség, valamint a m. kir. csendőrség szerződött szállítója és a Ludovika Akadémia hán. banaszervezője, az

Ocskai és a szabádmászói Rákóczi tárogató felfalója Budapest, Lánchíd-utca 5. Gyár: Öntőház-utca 2.

Ajánlja saját gyárában készült összes vonós és fúvó hangszereit és alkatrészeit. Harmonikák erős el-

pusztítottatlan hangokkal. Az összes hangszerek javítása olcsón eszközöltetnek. Aranygák minden hang-

szerről külön küldetnek. Magyarországon legnagyobb vonós és fúvó hangszerek gyára. 73

STOWASSER JÁNOS

eszközi és hírelvi udvari szállító.

a. cs. és kir. kősz. hadsereg, a m. kir.

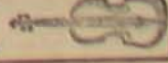
Budapest, Lánchíd-utca 5. Gyár: Öntőház-utca 2.

Aranygák minden hang-

szerről külön küldetnek.

Magyarországon legnagyobb vonós és fúvó hangszerek gyára.

73

Az építkezésekről építési naplót szerkeszt, a mely napló akként szerkesztendő, hogy az az egész építkezés folyamáról hű képet adjon.

Mindezekon felül irodai munkát is végez, a mennyiben köteles rendes foglalkozási naplót vezetni, abba a kapott rendeleteket, valamint az általa elintézett jelentéseket beiktatni stb.

Az utmester ezzel az általánosságban ismertetett teendőit évi 1000 kor. fizetést, természetbeni lakást, vagy az egyes helyeknek megfelelő lakpénzt élvez, a mely illetményekhez még évente mintegy 600 kor. utiutalány, 24 kor. szertarhér és 16 kor. irodaátalány járul. Külön rendeletekre (pl. más utmester helyettesítése) teljesített munkálatok ideje alatt napi két korona élelmiszeri díjat és kilométer-pénzt (kilométerenkint 20 fil.) kap.

b) Irodatiszt 1400 kor. fizetéssel és szabályszerű lakpénzzel.

2. Ijari és kereskedelmi szakintézetek.

a) Hivataloszolga. laboráns. Utóbbi 1000 kor. fizetéssel és megfelelő lakpénzzel javadalmazva.

3. Kereskedelmi muzeum.

a) Hivataloszolga.

b) Irodasegédtsizt. Fizetés 1400 kor. Lakpénz 800 kor. Elérhető a 2000 kor. fizetéssel és 900 kor. lakpénzzel javadalmazott irodatiszti állás.

4. Posta, távirtda és távbeszélő hivatalok.

E hivataloknál az igazolványos altisztek részére a posta és távirtda szolgálai, posta és távirtda altiszti és gépeszi állások mint szolgálai és alsóbbrendű felvigyázói állások, továbbá a posta és távirtda segédtsizti s az előléptetés útján elnyerhető segédellenőri mint hivatalnoki állások vannak fenntartva, illetőleg elsőbbségileg biztosítva. A posta és távirtdai szolgálathoz évente alkalmazást nyújtó igazolványos altisztek száma a polgári szolgálathoz évente elhelyezett igazolványos altisztek számának mintegy 40%-át teszi, a mely tekintélyes szám után ítélve joggal lehet azt állítani, hogy a posta és távirtda szolgálat az igazolványos altisztek részéről egyike a legkeresettebbnek s mint ilyen, már ebből az okból is szükséges volna a vele való behatóbb foglalkozás. Ennek dacára azonban kénytelen vagyok most e szolgálati ágon átútkelni s csak épp az említett állások megjelölésére szoritkozni, mert a posta és távirtda szolgálat s különösen az a része, a melyen való működésre az igazolványos altiszteknek is tér nyílik, jelenleg épp újjászervezés alatt áll, a minnek befejezése már a legközelebbi jövőben várható s így a ma még érvényben levő s az altiszteket érdekelhető rendelkezéseknek, viszonyoknak stb. ez alkalommal való ismertetését annyival is inkább mellőzendőnek tartom, mert a posta és távirtda segédtsizti próbaszolgálatnak épp az újjászervezéssel kapcsolatos átmenetileg történt beszün-

tetése folytán, ily segédtsizti állásra üresedések esetén a már vizsgázott s elegendő számban levő előjegyzett igazolványos altisztek nevezetnek ki.

5. Zálogházak.

a) Altiszti. hivataloszolga, gépkezelő. Utóbbi állást csak oly altiszti nyerheti el, a ki a gépkezelői vizsgát sikerrel letette.

b) Segédtsizti. 1400 kor. fizetés, 800 kor. lakpénz. A segédtsiztből idővel s ha használhatóságáról tanuságot, tesz, tiszt, illetőleg becsüis és végül zálogházi főtiszt lehet, a mely utóbbi állással 2600 kor. fizetés és 1000 kor. lakpénz jár.

6. Mértékálesztítő hivatalok.

a) Hivataloszolga.

b) Hivatali segéd 2000 kor. fizetéssel és 900 kor. lakpénzzel.

7. Központi statisztikai hivatal.

a) Hivataloszolga.

8. Szabadalmi hivatal.

a) Hivataloszolga.

b) Hivatali segédtsizt.

Fizetés 1400 kor. Lakpénz 800 kor. Rendszeresítő van, s így előléptetés útján elnyerhető a hivatali tolmácsi és hivatali tisztai állás, a melyek javadalmazása 2000 kor. fizetés és 900 kor. lakpénz.

Az 1-8. pontok alatt felsorolt állások elnyeréséhez a már említett feltételeken kívül a magyar nyelv ismerete szóban és írásban, a hivatalnoki állásoknál pedig négy középiskolai vagy ezzel egyenértékű iskolai végzettség szükséges.

A szerencsés szimuláns.

Közli: Bék.

A vulkanikus eredetű fürdőjéről — sajnos csak módra-kelt szűnni körökben — annyira előnyösen ismert Kovácsutól délkeletre és délny. a romániai határ felé nincs más ott mélyreható felfedezés, a mely nem respektálja az országhatárt sem, s átvonul sok ezer holdnyira Romániába is.

Mert még kell ebbe a félelmetesen hallgatag felfedezésbe behatolni, mert szerencséről beszéljen az

A legjobb órák,

legszolidabb ékszerek, egyszerűtől a legdrágábbig, egy készpénz, mint részletfizetésre 10 évi jótállás mellett kaphatók

BRAUSWETTER JÁNOS

műkoránál Szegeden.
Javítások 5 évi jótállás mellett.
Arjogyzók ingyen!

József főherceg kisjenői vadásztársasága.

Vadász konyha.

József főherceg kisjenői vadászata.

illető, ha véletlenül kitalál valamely lakott helyre s utjában medve vagy hiúz meg nem tépázza.

A fenyves kinevelését az erdélyi erdőipar részvénytársaság aknázza ki és dolgoztatja fel a modern technika minden fajta segélyével s óriási apparátussal.

Kovácsnától Térrét felé egy körülbelül három kilométernyi vonalegység van, a melynek mindkét oldalán a feldolgozott óriási mennyiségű faanyag van elraktározva.

A faanyagnak a meglehetősen meredeken végződő hegyről a térréti vonalhoz való szállítatása czéljából egy körülbelül 1050—1100 méter hosszú siklóvasut szolgál, melyre a felső részen az odáig szaladó sínpárról a fával megrakott vasuti kocsit át leszelve, meg rögzítve s leszállítás után Térrétre ranglerezve. A felső siklótól hegyi vasut sínpárai futnak sokhelyütt vakmerő kanyarodásban és menedékesen a rengeteg belsejébe, a hol három telepen mintegy 7—8000, különböző nemzetiségű (úgynevezett laráber) munkás foglalkozik a faanyag feldolgozásával.

Ezekon a telepeken minden fa: fából építvék a házak; a gyalogjáró faduszka, a kocsit fűrészporthól van csinálva, sőt némely helyütt a törött ablaktáblát deszkával láttam potolni. Utolsó állomása ezen telepeknek Gyulafalva, a mely igazságtalan végvára a ezivilizációnak; ezután az irdatlan ösrengeteg veszi át korlátlan uralmát.*

A részvénytársaság igazgatósága Brassóban székel, s a munkások here kétfetenként ott lesz kiutalva és vonaton Térrétre szállítva. Térrétre e célból egy fenyőfából készült, vasabroncsokkal körülpántolt ládát tartottak, melybe a küldött pénzt s az esetleg valamely munkás részére rendelt tárgyat betették és siklón a felsőállomásra felküldték. A társaság annyira bizott személyzetében, hogy még azt is feleslegesen tartotta, hogy a pénzküldemény őrzésére egy megbízható embert kirendelje.

Az 1909. év november havának egyik szombatján a részvénytársaság a kovásznai állomásról 15,000 koronát készpénzt szállított a kérdéses ládában az iparvonaton a Commando-telepre, hogy a szokásos kétheti munkabér kifizetéséért.

A vonaton több munkás is utazott, a kik tudomással bírtak a pénzzsállítmányról. Az alsó siklónál a ládát feltették a sikló üres kocsijára s a felső sikló személyzetét telefonon értesítették, hogy megy a pénzes láda; mire azonban a kocsit a tetőre ért, hiányzott a láda. A személyzet még nem gondolt büncselekményre s azt hitte, hogy a láda valami módon leesett a sikló kocsijáról. Felülről és alulról elindultak az emberek a láda keresésére; körülbelül a pálya közepé táján, a hol a sikló elég jelentékenyen görbül s emiatt lassabban haladnak a kocsik, meg is találták a ládát a menedék parton, csakhogy üresen. Feneke minden valószínűség szerint közel beüzve üresen meredt a körülállókra. A láda mellett egy, az ottani vidék munkásai között közkeletvelőnek árvendő (úgynevezett hársz) nyakkendő feküdt. Ez volt az egyedüli bűnjel. Az eset a délutáni órákban szürkületkor történt.

Bokor Jakab őrmester, gyulafalvi őrsparancsnok az esetről a Commando-telepen tavaszelőn tudomást szerzett, Bogoján Dénes esendőrről azonnal a felső álló-

hoz sietett s ott mintegy hatvan főnyi munkást, kik a pénzesládát szállító vonattal együtt utaztak a vasuti személyzettel megérkezéséig visszatartatott.

Kiderült, hogy a különböző községekből utazó munkások közül csupán Cs. J. kézdiszentkeresztzi lakos hiányzik, aki több társa bemondása szerint az alsó siklóállomásnál elvált tőlük és gyalog indult a felső siklóállomás felé. Az is megállapított, hogy a pénzesládát a kovásznai indóház irodájából Cs. J. vitte egy másik társával a vonatra.

A járőr értesítette az esetről a kovásznai és esztelneki őrsöket s másnap reggel Kézdiszentkeresztre ment, hogy Cs. J.-t felkeresse. Cs.-t azonban nem találta honn, neje pedig azt mondta, hogy férje szombaton Gyulafalvára ment, hogy kétbűt léret felvegye s estére várja haza. Bokor őrmester beszélgetés közben a magával hozott nyakkendőt észrevétlenül az ágyra tette s közben az asszonytól kérdezősködött, hogy az ura hogyan néz ki, milyen ruhában jár, stb. Az asszony, hogy jobban megértse magát, hol a fogasról, hol az ágyról szedte össze férje ruháit; közben a nyakraváló is kezébe került. Az asszony meglökönt s rövid idő múlva a járőrrel volt községi bírótól a pitvarban megkérdezte, hogy miképen kerülhetett férje nyakkendője az ágyra, holott azt férje szombaton hajnalban eltávozása előtt nyakára kötötte.

Megmondta ezt a bíró a járőrnek, a mely vizsout az asszonyt kikérdezte, hogy a kendő tényleg az uráé volt? Az asszony határozottan kijelentette, hogy ő azt Kézdisvásarhelyen 45 krajczárért vette az urának.

Bizonyos volt tehát, hogy Cs. J. a tettes s a fődoig most már az volt, hogy — a pénzzel együtt — mielőbb kézrekerüljön.

A Jenáki János őrmester kovásznai, Bokor Jakab őrmester gyulafalvi és Sas Ignác őrsvezető esztelneki őrsparancsnokok és három esendőrből állott járőr atkuttatta az esztelneki, zágoni és polyáni erdőket; leszállást tartott Cs. J. hízátáján éjjel nappal; egyelőre azonban eredmény nélkül.

Bizalmas forráshól annyit megtudtak, hogy Cs. J. hétfőn este 9 óra tájban, midőn a járőrök lest állottak, lopva Trifán Máté koresmájába ment s ott két üveg sört kért. Midőn Trifán megsugta neki, hogy a esendőrok keresik, a nélkül, hogy a sört kifizette volna, elszaladt. A kormáros azt vallotta, hogy Cs. J. nyakiról duzzadt tarisznya lógott; alighanem a lopott pénzzel telve.

Cs. J. öt napig távol volt s szordán este éppen akkor fogatott el a lestálló járőr által, a mikor lakásába akart osonni. Pájdalom, sem a pénz, sem a tarisznya nem volt több nála s összesen két krajczár találtatott nála.

Cs. J. tagadott mindent s igen ügyesen védekezett. Tagadta, hogy Gyulafalván lett volna, hogy a pénzesládát a vonatra tette volna, tagadta, hogy a nyakkendő az övé lett volna; szóval tagadott mindent, dacára annak, hogy több mint 70 tanu vallott ellene. A járőr kiderítette, hogy Cs. J. a lopott pénzt Romániában lakó testvéréhez vitte s így az előkeríteni nem sikerült, Cs. J. ezzel szemben azt állította, hogy trivollétének egész idejét az Ojtoz-telepen töltötte, a hol deszkát akart vásárolni, azért tartózkodott ott buzamosabb ideig, mert utközben megbetegedett s turisznyáját egy újulási robura alatt ismeretlen egyének ellopták. Mikor Cs. J. utta, hogy tagadásával miúsem ér el, mert a járőr nyolcz napon át tartó szakadatlan nyomozás során a bizonyí-

* Tíz év előtti állapotról írok; lehet, sőt valószínű, hogy a telepek száma azóta szaporodott.

Ha fáj a feje

ne tévovázok, hanem használjon azonnal

Beretvás-pastillát

mely 10 perc alatt a legmáskább migráint és fejfájást elmulasztja. — Ára K 1.20. — Kapható minden gyógytárban. Készíti Beretvás Tamás gyógyszerész Kispesten, Orvosok által ajánlva. Három doboznál úgy, postai szállítással.

tékok egész holmáját gyűjtötte össze Cs. bűnössége mellett, fordított a védekezés módján s elmozdított szimulált, még pedig olyan sikeresen, hogy a bíróság nyolcz hónapi vizsgálati fogság után — mint örültet — felmentette.

Néhány közkeletű szó eredete.

Agát = latin, görög achates, Achates szicíliai folyótól elnevezve, melynek partjain Plinius szerint e kö először feltaláltatott.

Akadémia: árnyas, kellemes hely Athen közelében, hol a gymnázium állt, mely utóbb szintűgy nevezetett. Ma tudósok, művészek társulatait, felsőbb iskolákat értünk alatta.

Ametiszt a görög amethystosból = nem ivó, nem ittas. E violaszínű drágakőnek a görögök azt az ért tulajdonították, hogy a részegséget csillapítja.

Bajonet francia: bajonette, eredetileg bayonette, mert 1670-ben Dél-Franciaország Bayonne városában találtatott fel.

Bál olasz, közép-latin ballare, ó-francia balker = táncolni szóból a görög ballizein után = táncolni, ugrálni; ez meg lett a görög ballein = dobálniból, mert a görögök a lapdabobás énekkel, tánczsal kapcsolatos multság volt.

Bankrót az olasz banco rottoból, banktörés, mert a fizetni nem tudó pénzváltó váltópadját nyilvánosan összetörték. rotto = ruptus: összetörli.

Bramarbus a spanyol bramar = bögni szóból. Tulajdonképp egy mult századbeli dán vígjáték szájaskodó nagyokat mondó alakjának neve.

Bureau; spanyolul buriel, eredetileg durva sötétszínű posztó, aztán azzal letakart asztal, majd íróasztal, végre írószoba, hivatal.

Budget olaszul bolgia, ó-francia bougett, bougett = szűtyő, kis zacskó, francia bougette = iszák, innen az ó-angol bougett, bougett, új-angol: budget, latinul bulga. Mai értelme: költségvetés.

Fiaker: francia fiacre, mely szó Ménage nyelvész korában (megb. 1692-ben) kapott fel. Szent Fiacre (Fiacrius) alakja volt Páris városa St. Antoine utczabeli házának ismertető jelvénye (enseigne), mely házban kocsiakat lehetett bérelni Sauvagetól, ki 1650-ben szabadságot kapott nyilvános kocsik tartására.

Fiasco: olasz fiasco a latin vasculumból (palack). Egy olasz lap arról, hogy lett a palackból különösen szimbázi kudarcz, ezeket írja: Florenzben egy hírneves harlekinnak, Biancolellinek, trófiakodása abból állt, hogy kezébe volt tárgyakról mindenféle buliókás öleteket összehadart. Mindennap más-más tárggyal állt

elő, s vagy szavalt, vagy énekeszóval adta elő bohókodásait s a közönség nevette. Egyszer azonban, mikor egy ügynevezett tábori kulacsos, mely tulajvölég szalmával befont palack, megjelent, mely palacknak neve a szóban levő harlekinnak szülőföldén Bergamóban «fiasco», sehog sem sikerült neki az öbeszédével a közönséget megnevetetni. Ekkor dühösen neki szolt a fiasconak: «Te, te vagy az oka, hogy ma oly ostoba vagyok. Takarodjál.» És ezzel a vállán át ellökte a palackot. A közönség erre kaczagott, de a harlekin ez este mégis csak megbukott. Azóta ha valamely ez estész így járt, az lett a mondás: «Akár Biancolelli fiasója», utóbb csak «fiasco az». Más nyelvekbe e mondás, illetve szó a megbukás, balsiker értelmében ment át.

Füdüb. E szó a 17. század utolsó negyedében már előfordult. Még eddig nem igen sikerült eredetét meghatározni. Valószínű, hogy a francia fil de bois = faszilánk, forgács kifejezésből alakult.

Frak: franczia frac, fraque, eredetileg bolybos kelme, a latin floccus: bolyból, utóbb szerzetes kámsza. Majd rövid, elul kivágott kabat, ma közhasználatú díszöltözet; pedig korábban epen ennek ellenkezője volt.

Gyémánt a görög adamantos tulajdonképp: az elpusztíthatatlan, a legkeményebb vas, aczél, Theophrastus óta (K. e. 285) pedig a gyémánt neve.

Pisztoly: francia pistole, olasz pistola; valószínűleg Pistola olasz várostól vette nevét.

Redoute (latin: reductus = visszaronuló hely, rejtőző hely, zezgugos hely, mint erődítés) tulajdonképp: titkos szoba; kis elsánczolás, zárt hadi árkolás: álarczos bál, az álarcz alá rejtőzéstől.

Rozsólis a latin ros solis = nap harmatja, fűszeres pálinka, mely különösen a ros solis (harmatfű) növényből készült.

Salata az olasz salata, tulajdonképp insalata, igenév a salare, insalare = sózni, besózni igéből. Sóval, eczet s

József és Frigyes főherczegek. Kőburg Filöp herczeg.

BUTOR

kéaspénáért v. részletfisére legjutányorab: áron
EHRENTREU ÉS FUCHS TESTVÉREKNÉL
 BUDAPEST, VI., TERÉZ-KÖRÚT 8. SZ.
 Képes árjegyek ingyen. Telefon 88-59.

BUTOR

olajjal készített növénylevelek. Magának a növénynek a neve, mely e célra szolgál.

Szalama, szalmiak rövidítése a latin sal ammoniacus-nak, s mely szorosan azt teszi: arról a helyről való só, hol Jupiter Ammon temploma áll; ma rövidítése alatt azt értjük: konyhasósav illó lugsóval vegyülve.

Silhouette (olv. szilüétt). A név a jelölt dologgal 1757-ből való, mely időben Etienne de Silhouette főellenőr, későbbi miniszter után, ki mindent takarékosan és szűken tudott berendezni, a túlágos takarékoságról azt szokták mondani à la Silhouette. Ez elnevezés ráragadt aztán különösen az üres fekete képekre, az árnyképekre.

Spagát, spárga, az olasz spaghetto-ból, kicsinyítettje ez az olasz spago = kötőfonálnak, drótnak, mely ered a latin sparus-ból, s ez ismét a spartum, görög spartonból = mi egy Spanyolországban honos, s gyékény-, kötélfonásra alkalmas növénynek a neve.

Toast (olvasd tóoszt) angol szó s tulajdonképi fogalma: piritott kenyér- vagy zsemleszeletek a latin «tostus» (pirított)-ból; később felköszöntés értelmével rubázták fel, mert Angliában így tartja a hagyomány, a pohárral felköszöntő ama szeletekből tett be egy darabot poharába, azt körbe bujdosztatta, s mikor a maradék visszakerült bozzá, ezt kiitta s a szeletet megette.

KÉPEINKHEZ.

József főherczeg kisjenői vadászata.

Lapunk múlt évi egyik közelebbi számában, Honrik porosz herczeg kisjenői vadászatról írván, megemlítettük, hogy a herczegnek annyira megtetszett a József főherczeg eme vaddus területén tartott vadászat és oly jól érezte magát előkelő vadásztársai körében, hogy a vendéglátó főherczeg szíves maghívására örömmel ígérte meg decemberben szándékolt újabb vadászatokon való részvételt. Ígérését be is váltotta s december 18-án már is Kisjenőn volt, hogy pár napot szenteljen a nemes és kiváló élvezetet nyújtó szórakozásnak. Az ezen alkalommal összejött illusztris társaság ezuttal csak nyulra és fácánra vadászott. S hogy ez a vadászat, a melyen Augustza főherczegnő is részt vett, mily eredményesen sikerült, élénken bizonyítja az egyik vadásznapi eredménye, a mely szerint 957 nyul, 1421 fácán és 27 fogoly került terítékre. Ilyen eredmény mellett aztán nem csoda, ha jókedvű is volt a társaság s ezt a jó kedvet, a főherczeg szívélyes, magyaros vendégszerete mellett növelte meg az is, hogy a főherczeg kedves vendégeinek a fáradságtól való megkímélése és a vadászati idő gazdaságosabb kibaszálása céljából, az erdő egyik tisztásán kitűnő vadász-konyhát állíttatott fel.

HIREK.

Adományok. A csendőrségi internátusjávára újabbannal követező adományok folytak be: Tóth Károl István cz. őrmester és társa 10, a hegymonostori őrs gyűjtése 70; büntető törvénykönyvekért: a bodapesti kerületből 344, az aradi szármánytól 34, a balassagyarmati szármánytól 11 korona. Az eddigi gyűjtés eredménye 15824 k. 48 fillér.

Baleset. A Greger Jakab-féle vasútépítési vállalat egyik alkalmazottja december 27-én a déli órákban a

tolcsvai őrsön megjelenve azt panaszolta, hogy a czég által épített iparvasút munkásait a középhutai határban, a vasút építése miatt eddigi fuvarozás általi keresetüket feltő középhutai lakosok megtámadták. A panasz vétele után Derecskei Simon cz. őrmester tolcsvai őrsparancsnok Tarkány János csendőr és Hegyi József pr. csendőrrel felszerelve a helyszínre sietett, hol a panasz, miután a munkásokat senki sem zavarta, alaptalannak bizonyult. Járór a középhutai határból őrsére bevonulandó, az elindulás előtt épen odaérkezett és Tolcsva felé haladó anyagszállító iparvonatnak egyik fával terhelt kocsijára ült. Az iparvonat Tolcsva felé haladva, utközben, az eddigi megállapítások szerint, az alkalmazottak gondatlansága folytán kisiklott és a kocsiról lezuhanó fa Derecskei Simon őrmestert maga alá tovetve agyonzúzta. A szerencsétlen véget ért őrmester hullája bírósílag felboncoltatván, 29-én Tolcsván bajtársai és a község lakosságának részvétele mellett eltemettetett.

Rablógyilkosság. Deczember 22-én éjjel a szatmármegyei Csengerbagos községben két egyén a Kaufmann-féle korcsnába betört és ott a vendéglősnét agyonszurva, Kaufmann Noé kocsmáros és annak unokáját Klein Piroskát pedig súlyosan megsebesítve, 35 korona készpénzt elrabolt. Az elvetemült gonosztevőket további kiáltásaira előszaladt szomszédok akadályozták meg, kik az elősiető lakosság zajának hallatára, az ablakon át kiugorva, elmenekültek. Az elmenekült gonosztevők utáni nyomozást Harsányi Mátyás őrmester csengeri ideiglenes járásparancsnok nagy erélyvel folytatja s remélhető, hogy fáradozásait a gonosztevők kézrekerítésének sikere fogja koronázni. A mi annyival is inkább kívánatos, mert Szatmármegyében a közbiztonsági állapotok az utóbbi időben több főbenjáró büncselekmény által megzavartattak.

KÜLÖNFÉLÉK.

A vakságról. Egy amerikai orvos egy családban öt nemzedéknél figyelt meg vakságot és ez az eset indította őt az öröklődő vakság tanulmányozására. Az öröklődő vakság okát a vakok közötti házasságokban találta. A szerint, a mint a vakság szülőről gyermekekre, vagy pedig egy nemzedék átugrásával az unokákra öröklődik, a szerző megkülönböztet közvetlenül és közvetve öröklött vakság között. — A védekezést illetőleg hangoztatja, hogy se kel hívnai a vakokkal foglalkozó és érintkező személyek figyelmét a fenti körülményre és arra törekedni, hogy a vakok közötti házasságok csökkenjenek. A vakság átöröklésének megakadályozása céljából még a törvényhozást is igénybe kellene vennünk. Az öröklött vakság az összes eseteknek 5—10 százalékát képezi, kötelességünk tehát a vakság átöröklhető voltát a köz tudatba vinni. Ezzel szemben egy másik orvos 545 megfigyelt esetből azt a következtetést vontu le, hogy az egymással vérrokonságban levő teljesen egészséges családok közötti házasság minden veszély nélkül való.

Törvény a husrágaság ellen. Az egész világ jajong a nagy husrágás miatt és az élelmiszerek rohamos drágulásáért. Am milyen gyöngö a husrágaság ellen való küzdelem, ba azokra a határozatokra gondolunk, melyekkel egy francia király meghatározta, mit szabad ennie egy doréki polgárnak. Szép Fülöp idejében a legluxuriózusabb lakomadás volt dívatos. Ennek a hús nagymértékű drágulása volt a következménye és

Kérjen egy példányt a **«MŰPARI CZIKKEK ELLENŐRE»** című könyvet ingyen Lőrincz M. és Társa czégtől, Kecskemét. Sok pénzt takarít meg vele!

az, hogy a kevésbé jól asztaltak még pénzért sem igen kaphattak. Ezért adta ki Szép Fülöp 1294-ben azt a rendeletét, a mely így kezdődik: «Nagy ebédnél csak egy levest és két fogást szabad felszolgálni, rendez ebédnél pedig csak egy fogást.» Ez a törvény alkalmazásint igen jó batással lebetett, mert 1563-ban IX. Károly is ebben az eszközöz folyamadott a megint bekövetkezett büsbány megezüntetésére. «Lakodalmi, vagy ünnepi ebédeknel csak bárom fogást szabad adni. És pedig: előtelt, húst vagy halat és desszertet. A tányéron csak egy darab meghatározott hússzelet lebet.» Ha valamelyik vendéglátó kijátszotta ezt a rendelkezést, úgy a lakoma résztvevői kötelesek voltak azt buszonég órán belül bejelenteni. A büntetés négyszáz font volt s az összeg fele a királyi kincstárt illette, a másik felét pedig a feljelentők kapták. Ilyenformán igen jövedelmező «ipar» volt akkoriban — vendégnök lenni. Először jóllakott a nagyszerű lakomán, azután teli gyomorral elment, megtette a feljelentést és kapott kétszáz fontot. Ha a rendőrség ilyen túltengő lakomán megjelent, egyszerűen elvitte az ételeket a vendégek orra elől és ráadásul még az edényeket is. A szakácsokat pedig, a kik többet főztek a megengedettnél, először tíz fontra büntették, de ha ismételten beleestek e nagy bünbe börtönbe kerültek, a hol nem kaptak egyebet kenyérenél és viznél.

A tengeri betegség az állatoknál. A tengeri betegség egyes állatokat is képes megkinozni. Az oroszán ilyenkor folytonosan nyöszörög s igen alázatos. A majom olyannyira aggódik, hogy nevetni kell rajta. A kutya kinjában folytonosan bánykolódik és vonit. Az amerikaiaknak azért van sok bajuk a filippini szigetek lakóival, kik ellen hadakoznak, mert lovat nem bírnak oda szállítani, mivel a nagyobb rész a tengeri betegségnek áldozatul esik.

A Rotschildok. A XVIII. század elején a ma már rengeteg vagyonu Rotschild-család még ismeretlen volt. Az első ismert Rotschildnak az atya, Anzelm kereskedő volt. Más néven Bauer Mayernak is hívták. Ennek fia, atya óhajításához képest a rabbi-pályára készült, de egy szép napon mégis felbagyott a talmud tanulmányozásával. Átcsapott a kereskedői pályára, pénzt kölcsönzött és üzletét egy vörös czejtáblával tette észrevehetővé. A pénzület annyira föllendült, hogy Bauer Mayer letette eddigi nevét és vörös czejtáblájáról a Rotshchild nevet vette föl. Nagy befolyással volt bankbázának föllendülésére az az üzleti viszony, a melyben a bessen-kasszeli fejedelemmel állott. Ez az üzleti viszony úgy keletkezett, hogy Mayer Anzelm, a ki képzett ember volt, szabad óráiban éremtanulmányokkal foglalkozott. Miután I. Vilmos, a szemeszemes Hesszen-Kaasszel választófejedelem szintén ezen vedelem gyűjtője volt a ritka érmekeknek, csalibamar alkemat talált a bankár arra, hogy megismorkedjék Hesszen uralkodójával. A fejedelem látta, hogy Rotshchild ügyes, szorgalmas és megbízható ember, ezért összes pénzügyi műveleteinél kikérte Rotshchild tanácsát. Midőn Hesszen tartományt 1806-ban a francia csapatok elfoglalták, a menekülő hesszeni fejedelem egész vagyonát Rotshchildnak adta át megőrzés végett. A fejedelem maga Csehországba menekült. Rotshchild nagy veszedelem közepett a mely veszedelemnek a francia rendőrség részéről úgy ő, mint fiai ki voltak téve — tudta megőrizni és rejte-

helyen tartani a kincseket. A francia rendőrség házkutatást tartott nála, de ő az értékeket és ezüstöket kertjének egy sarkában ásta el és csak így tudta később tulajdonosának érintetlenül visszaadni. Dalberg Károly, a rajnai szövetség éreksprimása ezért kivételkép teljes polgári és politikai jogokat adományozott neki, 1812 júniusában pedig kinevezte a frankfurti kerület választókollégiumának tagjává. Ezt a kitüntetést az öreg Rotshchild nem sokkal élte túl. Három hónappal később, 1812 szeptember 19-én megbalt, tíz gyermekét hagyva bátra, köztük őt fiut, a kik a banküzletet tovább vezették. Rotshchild Mayer Anzelm gyermekei között felosztotta Európát. Frankfurt, a törzsbely, lett az üzlet székhelye, ennek vezetője a legidősebb fiú, Anzelm Mayer. A többiek Londonban, Bécsben, Párisban és Nápolyban állítottak föl egy-egy fióktelepet. Az összes üzleti szálak azonban Frankfurtban futottak össze. A család még ma is egy egységes egészet alkot, csak az a változás állott be, hogy a frankfurti székhelyet Párisba tették át.

Mártyr rendőr-kutyák. Két rendőr-kutya martirbálálárról kaptunk hírt. Az egyik eset Szentpétervárott történt, a hol egy Treff nevű kiváló rendőr-kutya, a mely már számos büneesetet derített fel, hirtelen eltűnt. Eleinte azt hitték, hogy külvárosi betörők, a kiknek nyomát szaglássza, tették el a láb alól Treffet, de később kiderült, hogy a kutyapeczér fogta el. Az nap délután ugyanis a sintér kóbor kutyákra vadászott a külső részekben és Treffet is befogta. Mivel lompos nagy eb volt és senki sem jelentkezett érte, másnap agyonlőtték. A kóbor kutyák sorsára jutott derek állatot valósággal meggyásolták a rendőrségen. A másik eset Párisban történt, a hol Leót, a legbasználhatóbb rendőr-kutyák egyikét terítette le egy apas golyója. Leó és egy Princeze nevű rendőr-kutya épen szolgálatban voltak a fortifikációkon, két biciklista rendőr kíséretében, a kik néhány méternyire mögöttük karikáztak a városnak ezen a veszedelmes területén. A kutyák idegesen szaladgáltak és egy kerítés előtt birtelen megálltak, majd sietve törtek vissza a rendőrlőz, hogy értesére adják, hogy ott valami történik. A kerítés deszkájából ugyanis egy szál ki volt basítva. A két rendőr a kutyákat betolta a nyíláson, de alig mentek tíz lépésnyire, egy beljebb lévő kerítés mögöl revolverlövésekkel fogadták őket. Látva, hogy apasokkal akadt dolguk, a rendőrök eleresztették a kutyák láncát, míg maguk a földre fekiüdtek, hogy takarásba helyezkedjenek a golyók elől. A kutyák nekiugrottak a kerítésnek és pár pillanat alatt átvették magukat rajta. A lövöldözés azonban egyre tartott. A kutyák nekiugrottak a lövöldöző embereknek és a jajgatás volt a jel, a miről a két rendőr tudta, hogy most már lefogták őket az állatok. Mikor a rendőrök is a helysáirra érték, látták, hogy az egyik ember menekülni akar. Nagy nehezen elfogták és visszamentek a kerítés mögé, a hol Princeze még mindig fogva tartotta a másikat. A csuklóját szeritotta rettenetes dühvel, úgy, hogy az ember már félig alétlan állt ott. Nagy meglepetésükre azonban Leó, pár lépésnyire holtan fekiüdt a fűvön. A másik golyó a fejébe sűrődött. Leót az az apas ölte meg, a ki Princeze tartott fogva és az állat olyan dühös volt a túrsa gyilkosára, hogy még a rendőröknek sem engedelmesskedett ezuttal, mikor rászóltak, hogy eressze el az apas kezét.

Részletfizetésre készpénzáron!

Ha a jelszavunk (A többi részleteitől óriási módon királyi ajándékunk. Mi a **EUFON** (létszámok) küll beazólóképes ugyanazon áron jöhírve) adjuk részlete, mint kés-pénzért. — — — — — Imezsnek sem drágábbak részletfizetésre, mintha készpénzért vennék. Kérje **Eufon** és **Riadó** jagszékünkét és hasonlítsa össze árainkat bármilyen más részletfizetési árjagytárával. Azonnal észreveszi a különbséget.

SZENT LÁSZLÓ INTÉZET
Budapest, 53,
Veres Pálné-utca 16

Szerkesztői üzenetek.

A szerkesztőségünvértelen levelekre nem válaszol, kéziratosat vissza nem ad, levélben pedig csak igen kivételes esetekben válaszol, ha a válasz, kényességénél fogva nyilvánosan meg nem adható. Kérjük emellett fogva olvasóinkat, hogy leveleikkel bélyeget ne küldjenek. Szolgálati kapcsolatos kérdésekre csak az esetben válaszolunk, ha a kérdés általános és fontosabb jelentőségű szolgálati ügyet érint, akkor is a felvetett és a tárgy lényegének megfelelően szövegezett kérdés előrebocsátásával, hogy az adott válasz mindenki által megérthető legyen s így a felesleges kérdézősködéseknek eleje vétsék. Épp ily módon adjuk meg az általános méltóságot előmozdító válaszokat is.

Kötes. Egyáltalán nem kötes. Kérdezzo megörparancsnokót, az majd megmutatja az örsön is meglevő ministeri rendeletet.

Sz. csendőr Topánfalva. Ha a «végállomás» egy és ugyanaz, akkor csak egy előfogatra van igényük.

Cs. J. örsv. Gálszécs. 1. Mi időjkorán közöljük a pályázatokat. Ha úgy tetszik, rendelje meg a «Budapesti Közlöny»-t 2. Ha nincs négy középosztálya, akkor altiszti minőségben nem veszik fel, hanem véglegesítés után kell altiszti vizsgát tennie.

Tudni vágyó. Csak polgári perútra fogja terelni a dolgot, a mely önmre nézve aligha lehet kedvező kimenetelű, mert a körvényekben bizonyára belefoglaltatik az a kikötés, hogy a szabóbeli megállapodások érvénytelenek. Ha azonban állításainak valódiságát két tanúval igazolni képes, akkor talán számít ér. Ajánljuk egyezkedjék valahogy ki a társasággal, mert a perkötség többet tehet ki, mint a kérdéses összeg. Máskor pedig ne üljön fel az ügynököknek. Zsoldját nem tilkhatják le.

Dunaparti öreg csendőr. Igenis köteles, azért kapja a fűtési és világitási átalányt.

Madár. Az Üllői-úton van. Napi 2 kor. 30 fillértől fölfelé.

9999. Kötelessége. Ne magyarazzák erőnek erejével félre a szolgálati utasítást.

T. örmester Bata. Damjanich-utca 14. sz. I. om.

P. örm. Körösladány. Magától értetődik, hogy kiarthatja a felhívást.

Dunamelléki örs. Nem, mert három évre kötelezte magát.

9999. Ha a válás még nincs kimondva, a férj nevét viseli. A tartásdíjat és annak mérvét mindenkor a bíróság állapítja meg.

S. M. Nagyvárad. Későn vettük kézhez sorait s így nem áll módunkban Önnek a kért határidőre választ adni. Nagyon nehéz ilyen ügyekben határozott választ adni. A jó kívánságokat — ha azok észinte szívvel jönnek — senki rossz néven nem veszi ugyan, de a jelen esetben nem tartjuk azoknak levélben támogatását észszerűnek. Az előjárók nyíris tudják, melyik alárendeltjük viseltetik igaz vonzalommal irányukban, a nem közvetlen és magas rangú előjáróknak pedig csak az irhat ilyen levelet, a kit azok az urak régóta és nagyon jól ismernek és velük éveken át azoras szolgálati összeköttetésben állottak. Mi, a miunk részéről köszönjük a megemlékezést és hasonlóképen viszonzozzuk. A tízfiliéres bélyeget lapunk javára elkonyveltuk. Ajánljuk, szeressen meg magának egy magyar levelezőt, a melyből a le él kulainkját s a szöveg mikénti fogalmazását megtanulhatja.

1000. B. J. Nem hiszszük, mert szabályellenes.

Kondorosy. Nem. Oszthatatlan átalányt képez, a melyből azonban a nős örsparancsnok szükségletét is fedezni koll.

Vitukozók. 1892-55 kgrnak.

J. csendőr Bellus. 1. Igen. 2. Nem; hanem máshova nem szabad menni, csak oda és vissza. 3. Szolgálati ügy.

A. A. 158. sz. örs. 1. Ugyanolyan érvénynyel bír. Forduljon levélben valamely polgári iskola igazgatójához. 2. Nem, mert az itt elöltött szolgálat után megkapta az állami ellátást. 3. Az illetékszabályzat világsan intézkedik. 4. Hogyne; feltétlenül biztos, de várja meg, mi lesz a csendőrségi nyugdíjpótlóval érről a tervről talán még nem olvasott?

Sorsjegyei nem nyertek: Toth örm., Róbert, Kovács örsv., Simon járásörm., Kiss csendőr, Molnár örm. és Molnár csendőr, örs Besztercebánya K. J., Veser örsv. és Vészto.

L. P. csendőr Felsőbánya. Nem hiszszük, hogy sikerülne, mert Ön továbbiszolgáló altiszt s így öncse abban a kedvezményben nem részesíthető.

K. J. Szerelbely 1'. Szeretjük, ha csendőreink gondolkodnak. Ön is olyan problémákon tóri a fejét, a melyek előfordulhatnak ugyan az életben, csendőri nyomozás tárgyát is képezik, de az ilyen eseteknek tárgyakása — szolgálati ügyek lévén — nem hozzánk tartozik. A szolgálati utasítás magyarázata előjár inak hatásköre lévén, forduljon oda. Mind a két eset «minősítése» azonban már kizárólag az illetékes bíróság dolga, mert ugyebár Ön is tapasztalta már azt, hogy a bíróság kihágásnak minősít némelykor olyan eseteket, a melyeket a csendőr egész jóhiszeműleg büntett gyanút kezelt és vizont. A csendőrnek kötelessége egy előforitult büntényt kideríteni, a minősítés azonban mindenkor a bíróság dolga.

A. A. Levélét átsültük munkatársunknak, Vógh örm.-nak, a ki majd nyomat alatt levő cikkében ezen kérdéssel is foglalkozik.

AZ ERŐSÍTETT

CAPCINE (PAPRIKA) KENŐCS

Csusz, köszvény, reuma, ideges fejfájás, hűlés, idegfej, mindennemű esontbántalmak ellen kitűnő hatásúknak bizonyult szer

Ezrekre eső hálairatok bizonyítják, hogy mily kiűnő hatása van. Valódi csak oslani kapható. Kis tégely 1 K., nagy tégely 2 K.

Az ár és 45 f. postaköltség beklüldése után vagy utánvétel küldve

Szenthe Lajos gyógyszer. Budapest, Damjanich-utca 2.

MOSKOVITS

anatomiai czipő- és csizmagyar részv.-társ.

M. kir. csendőrség, boszniai csendőrség, cs. és kir. közöshadsereg szerződ. szállító

Budapest, Rákóczi-út 6. sz.

Nagyvárad

Ajánlja elsőrendű chevro- és boxbörből készített különlegességeinek szerződéses árban, részletfizetési kedvezmény melletti szállítását. :: :: ::

Kívánatra árjegyzéket bérmentve küldünk

HIVATALOS RÉSZ.

Legfelsőbb elhatározás.

Ö császári és apostoli királyi Felsége folyó évi december hó 14-én kelt legfelső kéziratával:

Hazai Samu altábornagy, m. kir. honvédelmi miniszternek a tilkos tanácsosi méltóságot díjmentesen legkegyelmesebben adományozni méltóztatott.

SZEMÉLYI ÜGYEK.

Okiratilag megdicsértettek:

A m. kir. honvédelmi miniszter által:

Fisli Gyula, m. kir. VI. számú esendőrkerületbeli esendőr, egy rovott multa s többször büntetett orvadászszal szemben tanusított bátor fellépéséért és eredményes löfegyver használatáért, a mely által a veszélyeztetett vidék köznyugalmlát helyre állította.

A m. kir. II. számú esendőrkerületi parancsnokság által:

Walther Győző, Scheip Károly, Bene Lajos, Német József, Simon Lajos, Somogyi Antal, Diósi Vazul, Táborosi Sándor járásörmesterek, Barth Károly őrmester, Kovács József I. Mújáth István, Kustos Imre, Majer Pál, Kulesár Márton, Weber Sándor, Marosi Ferencz, Mészáros Károly, Henning János ez. őrmesterek, Kiss Andráis I. Nagy Benjamin őrsvezetők, Posztós György, Kurucz Sándor és Kern Vilmos ez. őrsvezetők, az 1910. évben lezajlott országgyűlési képviselő választási mozgalmak ideje alatt a rend fenntartása és a személybiztonság érdekében kifejtett buzgó és eredményes tevékenységükért.

Halasi Mihály, Hökkön József, Winter Antal törzsörmesterek az 1910. évben lezajlott országgyűlési képviselőválasztási mozgalmak ideje alatt az azzal összefüggésben volt irásbeli munkálatok gyors, pontos és lelkiismeretes teljesítése körül kifejtett ügybuzgalmiért.

Csanádi György ez. őrmester a múlt évben lezajlott országgyűlési képviselőválasztási mozgalmak ideje alatt a rend fenntartása és személybiztonság érdekében, nemkülönben a kolerajárvány ideje alatt kifejtett buzgó és eredményes tevékenységéért.

Szabó János ez. őrmester, a múlt évben uralgott kolerajárvány ideje alatt kifejtett önfeláldozó s fáradtságot nem ismerő tevékenységéért.

Pataki Gábor esendőr ez. őrsvezető, a közbiztonsági szolgálat terén huzamosabb időn át kifejtett ügybuzgó, huszusi és eredményes tevékenységéért és példás magaviseletéért.

Kiss Andráis őrsvezető, Pászku Akim székási lakos sérelmére elkövetett gyilkosság tettesének 81 órán át nagy buzgalom, körültekintés és leleményességgel vezetett nyomozás során eszközölt kiderítéseért és az igazságszolgáltatás kezébe történt átadásáért.

A m. kir. VI. számú esendőrkerületi parancsnokság által:

Halász Mihály járásörmester és Hermann István ez. őrsvezető II-od altiszt, a Szattler Henrik alsóronoki lakos sérelmére 1910. évi október hó 6-án elkövetett rablógyilkosság tettesének nagy buzgalommal, körültekintéssel és fáradtságot nem ismerő hosszu nyomonjárással történt felkutatása és elfogásáért.

A m. kir. VIII. számú esendőrkerületi parancsnokság által:

Lázár György őrsvezető és Szijjártó Károly esendőr, mert egy tűzvész alkalmával az égő ház padlására felmenve, majd az égő házba behatolva az ott felhalmozott nagyobbn mennyiségű élelmi- és élvezeti cikkek, egyéb tárgyak és hutorok nagy részét megmentették s mert ezen bátor és elszánt fellépésükkel az addig tetlen állbolgató lakosságnak jó példát mutattak s így azok segítségével a szélviharban dühöngő tűz továbbterjedését megakadályozták.

Kiss Gyula ez. őrmester, a közbiztonsági szolgálatban hosszabb esendőrségi szolgálati ideje alatt minden alkalmommal kifejtett eredményes szolgálataért, nemkülönben a Hajdu Andráis rohodi lakos sérelmére 1905. év aug. 21-én elkövetett gyilkosság, Fettermann Jakab leveleki határbeli lakos kárára 1905. évi szeptember 23-án, Leveleki Márton leveleki lakos kárára 1906. évi január hó 7-én elkövetett lopások, Juhász György nyírhaltai határban lakó erdőőr sérelmére 1906. évi december hó 6-án elkövetett emberölés, végre Galvácsi Péter és társai játkói lakosok sérelmére elkövetett nagyobbnérvű okirathamisítás tettesének hosszabb ideig tartó, fáradtságot nem ismerő kitartással, ernyedetlen buzgalommal és szakértelemmel folytatott nyomozás során eszközölt kiderítéseért.

Jakab Pál őrsvezető, mert dr. Horváth Géza tiszalöki lakos kárára 1908. évi október 25-én elkövetett 251 K értékű ékszer, továbbá 1908. évi október hóban ugyancsak Tiszalök községben elkövetett 16 rendbeli betöréses lopás tettesét, 49,5 órán át fáradtságot nem ismerő kitartással, ernyedetlen buzgalommal és szakavatottsággal vezetett nyomozás során kiderítette, a bűnjeleket biztosította s a tetteseket az igazságszolgáltatás kezébe juttatta.

Pál Lajos ez. őrmester, mert Horovitz Máyer rohodi lakos sérelmére elkövetett s halált okozott súlyos testi-sértéssel párosult rablás tettesét 206 óráig tartó, fáradtságot nem ismerő kitartással, leleményességgel és ernyedetlen buzgalommal folytatott ügyes és szakavatott nyomozás során, igen nehéz körülmények között kiderítette és a tettest az igazságszolgáltatás kezébe juttatta.

Nyilvánosan megdicsértettek:

A m. kir. II. számú esendőrkerületi parancsnokság által:

Király János esendőr, Bardi Sándor, David József II., Ströbli György és Jandó István ez. őrsvezető II-od altisztek, Frank Szilveszter, Velics Cselomir, Vitális Albert és Telök János esendőr ez. őrsvezetők, Tihanyi Lajos, Csavár Salmón, Brezovszki Pál, Tatár József és Polcsin István esendőrök, Deák Mihály és Gerendi Ferencz ez. őrsvezető II-od altisztek, Thierjung Ferencz, Nija János, Keller, Péter Szék János, Erdős Lajos, Plavits György, Popovics György, Boga György és Kernicz György esendőr ez. őrsvezetők, Gombos János, Szabó Lajos II., Matika Domegter és Rosinla Akim esendőrök az országgyűlési képviselőválasztási mozgalmak alkalmával kifejtett buzgó és adadó szolgálatukért.

Vas János és Zolci Mihály esendőrök az országgyűlést képviselőválasztási mozgalmak, valamint a kolerajárvány alatt kifejtett buzgó és eredményes tevékenységükért.

Villamos és gőzmozgó berendezett gyár (ábról) nem képeles ábrán hanem az új hangszert szállítani, mint **ROMÉNYI MIHÁLY**, a Ludovika Akadémia házi hangszertársaságja. Azért ne vásároljon semmiféle hangszert, legyen az hegedő, gordonka, czimbalom, harmonium, harmonika, fa-, rézfúvó-hangszert, húr, stb. míg **Roményi** legújabb képek árja csak 40 nem olcsó, mely ingyen és bérmentve koldotok **Budapestről, Király-u. 58.** Képek költségvetés díjtalanul. Kivétel világ minden részébe nagyban és kicsiben. Az összes hangszerek javítása szakszerűen és csesőn. — Minden hangszertől külön-külön árjegyzék kérésre.

Hegyi József őrmester, Sági János I. és Korda Lajos ez. őrmesterek és Békési János esendőr ez. őrsvezető a közbiztonsági szolgálat terén kifejtett eredményes tevékenységükért.

Boga Antal esendőr ez. őrsvezető, Papp Dániel és Maticza Demeter esendőrök, a Pászku Ákim volt székési lakos s érdméré okkövetett gyilkosság tettesének 31 órán át tartott nyomozás után történt kiderítése alkalmával, járőrvezetőjükknek hathatós és odaadó támogatásáért.

A m. kir. V. számú esendőrkerületi parancsnokság által:

Farkas Balázs ez. őrsvezető, Malinovic József, Ivánkó Ferencz, Molnár Gyula, Pécsi Ferencz esendőr ez. őrsvezető, Varga Lajos, Kollár Gyula, Prokos István, Vatalecz Péter, Németh József I. és Hanák Mihály esendőrök azért, mert az utóbbi években a Csallóközben előfordult gyakori lopásokat alkövető vakmerő tolvajszövetkezet leplezése, a tettesek elfogása és a bűnjelek megszerzése körül, a nyomozást vezető járőrmentert buzgó és fáradhatatlan szolgálati tevékenységükkel hathatósan támogatták.

Nyugállományba helyeztetett:

1911 január 1-ével:

Lukacs Gyula, m. kir. III. számú esendőrkerületbeli járőrmenter, a megejtett felülvizsgálat alapján, mint «rokkant, mindennemű népfelkelési szolgálatra is alkalmatlan».

Választott lakhely: Turkeve.

Előléptettek:

A m. kir. II. számú esendőrkerület állományában:

1910 december 16-ával:

Istvánffy Péter ez. őrmester, *őrmesterré*; továbbá

A m. kir. I. számú esendőrkerület állományában:

1910 december 20-ával:

Jakó József, Szántó Dénes, Szarvas József, Kolecza Győző, Ivácon Mihály, Rácz János, Bedő Ferencz, Tasnádi János, Fodor Géza, Vinter György, Kádár Ferencz, Kovács Mózes II., Kósa Joáchim, Incze Sándor, Boeskor József, Kelemen Miklós, Etédi Ferencz, Konnerth Lajos, Dobos István, Bartha István, Fábian Lőrincz, Csiki Sándor, Lónyai István, Dobos József, Opra Imre, Vajda Sándor, Bíró György, Stef Mihály, Csere János, Péter Ferencz, Pál István II., Erdő Mihály, Erőss Imre, Csicszer Menyhért, Jáger János, Fenics György, Somogyi András, Szalai József, Radics Sándor, Kovács Péter, Mester János, Bokor Miklós, Gyurka Mihály, Takács Zsigmond, Balog Vilmos, Dmko István, Báthori János, Fónka Péter, Doba Mihály, Ilyés Ferencz és Kuló András;

a m. kir. II. számú esendőrkerület állományában:

1910 december 16-ával:

Faragó Tivadar, Bíró István, Endrédi József, Dávid József, Szekeres Gábor, Tóth Ferencz, Pósa János, Gágy József, Székely Dénes, Péter Sándor és Drenyovszki Adám;

1910 december 24-ével:

Magyar Ferencz, Szász József, Murca Illés, Veres József, Korok Simon, Deák István I., Koczity Vazul, Békü János, Kiss András I., Perényi Zsigmond, Róth János, Aklán Imre, Bozsa János, Rónai János II., Paska Adam, Balzer Adolf, Pabich Erigyes, Berkes Sándor,

Miklós István, Németh Mózes, Szakács Károly, Gordná Mihály, Vághi János, Dutkon György, Makay Ferencz, Bán Péter, Lovasi Antal, Kucséra János, Pásztor József, Nagy Benjamin, Joszt János, Manhalter János, Turai Imre, Sándor Sándor, Kaincz Ferencz, Móra Mátyás, Szabó Lőrincz, Roosz Gusztáv, Lakner Antal, Szabó József III. és Jenői József;

a m. kir. III. számú esendőrkerület állományában:

1910 december 1-ével:

Nagy Gábor I., Veres János, Tóth András I., Barabás István, Subics István, Keserü István, Biró István, Holtzmann István, Öcsödi Gábor, Berta József, Czizler László és Szeidl József;

1910 december 22-ével:

Varga Pap János III., Kovács István II., Hanesz Gergely, Filak Vazul, Vrana János, Markovics Horváth Mihály, Nagy Miklós I., Petőfi Mihály, Lobócz Pál, Bak Lajos, Kéki János, Szigetbi János, Török András, Kiska Pál, László János, Békési Mihály II., Golyán József, Vas József, Thoma Márton, Sebestyén Gábor, Tóth György, Gombolai János, Grinvalszky Károly és Oszoli István;

a m. kir. IV. számú esendőrkerület állományában:

1910 december 16-ával:

Veres Antal, Végh János I., Rozner Sámuel, Egrosi György és Koszován Hugó őrsvezetők; továbbá Kovács Mihály I., V. Nagy István, Berghauer Sándor, Kincses József, Juhász Ferencz és Szücs András;

a m. kir. V. számú esendőrkerület állományában:

1910 december 12-ével:

Figler András, Pásztor Ferencz, Springenszeisz György, Nyuli István, Juhász Sándor, Soós István II., Pomothy György, Gulyás János, Turi József, Tóth József IV., Szabó János III., Polák Mátyás, Farkas Lőrincz, Mészér József, Buesis Sándor, Pass János, Vörös István, Kovács Lajos, Szennai István és Mátyás Sándor;

a m. kir. VII. számú esendőrkerület állományában:

1910 december 16-ával:

Szász Dávid, Balácsi Sándor, Barta Sándor, Keroki Mihály, Balog Lajos, Páll János III., Pejer András, Szvoboda Antal, Nagy Izsák, Rend Lajos, Demeter Péter, Fancsali Elek, Márton István, Öldró Ignác, Németh József, Lakatos Albert, Albert Ferencz, Bíró Sándor, Iszlai Lajos, Gyarmati István, Nagy Lajos, Jakab Miklós II., Miklós Dénes, Jáni Tivadar, Kalló János, Albert Lázár, Darvas János, Györgyi András, Szilágyi Karoly, Halász István, Szakács János, Bereczki Balázs, László Ferencz I., Szabó József I., Imecs József, Szabó Miklós, Ilyés Mihály, Bajkuj István, Pülöki József, Fejér Mihály, Gagy Ferencz és Bíró Dénes; végül

a m. kir. VIII. számú esendőrkerület állományában:

1910 december 20-ával:

Lőrincz János, Süttö Antal, Székely Gerzson, Mészáros Mihály, Kiss Sándor, Toina József, Magyar Miklós, Kerpüti Balázs, Szakál Károly, Karsai András, Stevlik József, Varga József, Bérmán János, Paraj Ágoston, German Dezső, Gyulai Antal, Rudniczai József, Szikora István, Kovács Ferencz, Komáromy József, Vass Mózes, Moza György, Szántó Tivadar, Danesház Lajos, Orosz János, Varró János, Kécsa Gábor, Vajdics György, Erdélyi János, Kupusi István, Rácz István, Zsula Ádám, Najása Imre, Vincez Vendel, Dobos Illés, Gyona Pál

Füredi László és Jakab Pál őrsvezetők, *őrsvezető cz. őrmesterekké*;

a m. kir. III. számú esendőrkerület állományában:
1910 december 1-ével:

Oszoli István cz. őrsvezető, *őrsvezetővé*.

Az 5 évi esendőrségi szolgálat betöltése után:

A m. kir. II. számú esendőrkerület állományában:

Szögvényi Ferencz, Sztojkov Milán, Szabó György, Argus Anrél és Kiss János;

a m. kir. III. számú esendőrkerület állományában:

1910 december 24-ével:

Herbály János, Sugár Géza, Szabó Albert II., Tóth József IV., Kaprár Flórián, Bánli Sámuel, Bor Pál, Fodor Mihály, Máté György, Muresán Sámuel, Nagy Miklós II., Radikovicz Jeremiás, Szabó Gábor II., Végh Lajos, Titz József I.; végül

a m. kir. VI. számú esendőrkerület állományában:

Németh István VIII., Pocza István és Sütő István esendőrök, *csendőr cz. őrsvezetőkké*.

Pénzbeli megjutalmazás.

A m. kir. belügyminiszter ur 1910 november 9-én, 134.561/V—b. szám alatt kelt rendeletével, az 1910. év folyamán a segédtisztí irodában kifejtett buzgó tevékenységükért, a m. kir. VII. számú esendőrkerület állományába tartozó Wild Róbert törzsőrmesternek 200, Kóka András őrmester, Lukács Jenő és Vincz Imre cz. őrmestereknek pedig 150—150 korona pénzjutalmat adományozott.

Katonai szolgálati jel:

A III. osztályu tisztí szolgálati jellel ellátott:

Buday Gyula százados, 1910 december 10-én.

Az I. osztályu legénységí katonai szolgálati jellel ellátottak:

A m. kir. VII. számú esendőrkerület állományában:

Szigethi József járásőrmester, 1910 november 26-án;

a m. kir. VIII. számú esendőrkerület állományában:

Bleier Rezső járásőrmester, 1910 október 1-én és Marton Gyula járásőrmester, 1910 november 11-én.

A II. osztályu legénységí katonai szolgálati jellel ellátottak:

A m. kir. I. számú esendőrkerület állományában:

Dobos József őrsvezető, 1910 december 1-én.

A m. kir. II. számú esendőrkerület állományában:

Mihály Vilmos esendőr cz. őrsvezető, 1910 december 16-án és Dankó Pál cz. őrmester, 1910 december 18-án.

Szelejan János esendőr cz. őrsvezető, 1910 november 28-án, Gajzágó János őrsvezető, 1910 december 8-án,

Horváth Ferencz esendőr cz. őrsvezető, 1910 december 7-én, Szouts Antal cz. őrsvezető, 1910 december 11-én.

A m. kir. III. számú esendőrkerület állományában:

Szentmiklósi Mórta cz. őrsvezető, 1910 október 18-án, Nagy Miklós őrsvezető, 1910 november 27-én.

A m. kir. IV. számú esendőrkerület állományában:

Bennin János esendőr cz. őrsvezető, 1910 december 13-án, Barna András cz. őrsvezető, 1910 december 29-én, Bnftya György esendőr cz. őrsvezető, 1910 december 30-án.

A m. kir. V. számú esendőrkerület állományában:

Polak Mátyás őrsvezető, 1910 december 6-án, Tóth József IV. őrsvezető, 1910 november 30-án és Kolotúr András cz. őrmester, 1910 december 2-án.

A m. kir. VII. számú esendőrkerület állományában:
László Antal esendőr cz. őrsvezető, 1910 november 24-én, Jancsó István cz. őrmester, 1910 november 29-én és Lénárd József esendőr cz. őrsvezető, 1910 december 12-én.

A m. kir. VIII. számú esendőrkerület állományában:
Szakál Károly cz. őrmester, 1910 április 6-án, Kiss András cz. őrsvezető, 1910 április 30-án, K. Nagy Sándor cz. őrsvezető, 1910 május 4-én, Bali Imre esendőr cz. őrsvezető, 1910 október 5-én, Lupán János cz. őrsvezető, 1910 november 23-án és Mészáros Gyula cz. őrsvezető, 1910 november 26-án.

Járőrvezetői jelvénynyel elláttattak:

A m. kir. IV. számú esendőrkerület állományában:
Berlár Ferencz, Lentó József és Homicskó Mihály esendőrök.

Lovaglási jutalomdíj.

A m. kir. III. számú esendőrkerület állományában:
Horváth János II. esendőr 4, Barta Mór járásőrmester, Bürger Mátyás cz. őrmester, Bodnár Sándor és Fekete Ferencz esendőrök 3—3, Mészáros István cz. őrmester és Lajos Vendel esendőr cz. őrsvezető 2—2 drb 10—10 koronás aranyból álló lovaglási jutalomdíjban részesítettek.

A m. kir. VIII. számú esendőrkerület állományában:
Gül Ignác járásőrmester, Fejős Lajos cz. őrmester és Béndek András cz. őrsvezető 1—1 drb 10—10 koronás aranyból álló lovaglási jutalomdíjban részesítettek.

Névváltoztatások.

A m. kir. III. számú esendőrkerület állományában:
Skoda János esendőr, a m. kir. belügyminiszter urnak 1910 november 8-án 149,756/VI-a. szám alatt kelt engedélye alapján, vezetéknévét «Sörös»-re változtatta.

Stegeranu László esendőr cz. őrsvezető, a m. kir. belügyminiszter urnak 1910 október 20-án 128,286/VI-a. szám alatt kelt engedélye alapján, vezetéknévét «Szilágyi»-ra változtatta.

A m. kir. IV. számú esendőrkerület állományában:
Juresik Mihály esendőr, a m. kir. belügyminiszter urnak 1910 november 18-án 137,581/VI-a. szám alatt kelt engedélye alapján, vezetéknévét «Ujfalvi»-ra változtatta.

Klein József esendőr cz. őrsvezető, a m. kir. belügyminiszter urnak 1910 november 4-én 152,481/VI-a. szám alatt kelt engedélye alapján, vezetéknévét «Kovács»-ra változtatta.

Hrehiresok György esendőr, a m. kir. belügyminiszter urnak 1910 november 17-én 78,392/VI-a. szám alatt kelt engedélye alapján, vezetéknévét «Szentkirályi»-ra változtatta.

Házasságra léptek:

A m. kir. I. számú esendőrkerület állományában:
Tájai Sándor esendőr cz. őrsvezető, Horváth Anália-val 1910 szeptember 6-án, Kulán.

Gyurka Mihály őrsvezető, Főriss Vilma-val 1910 december 10-én, Dicsőszentmártonban.

A m. kir. II. számú csendőrkerület állományában:
Bedő Antal járásörmester, Kereszturi Rozáliával 1910
november 26-án, Mezőkovácsházán.

A m. kir. III. számú csendőrkerület állományában:
Szerző Gábor ez. őrsvezető, Kis D. Irénnel 1910
október 9-én, Nagyváradon.

Stanb Ferencz csendőr ez. őrmester, Nagy Katalinnal
1910 október 2-án, Budapesten.

A m. kir. V. számú csendőrkerület állományában:
Olejka János csendőr ez. őrsvezető, Szabó Ilonával
1910 november 27-én, Lőrinczán.

A m. kir. VII. számú csendőrkerület állományában:
Gergely János I. ez. őrmester, Sebestyén Eszterrel
1910 november 26-án, Székelyszentkirályon.

A m. kir. VIII. számú csendőrkerület állományában:
Pelle György csendőr ez. őrsvezető, Száv Annával
1910 november 19-én, Köröstarjában.

PALYAZATOK.

Egy őrnyi állás a pécsi kir. járásbírósnágnál. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Törvénytudó lakpénz. Négy középiskolai osztály. Magyar nyelv szóban és írásban. Telegkönyvi vizsga. Kérvények a pécsi kir. törvénytudó elnökéhez 1911 évi január hó 21-ig.

Egy őrnyi állás a petrozsényi kir. járásbírósnágnál. Fizetés 1400 korona. Lakpénz 640 korona. Magyar és tót nyelv ismerete. Négy középiskolai osztály. Telegkönyvi vizsga. Kérvények a dévai kir. törvénytudó elnökéhez 1911 január 15-ig.

Egy őrnyi állás a kézdivásárhelyi kir. ügyészségnél. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz 400 korona. Négy középiskolai osztály. Magyar nyelv szóban és írásban. Telegkönyvi vizsga. Három hónapi próbaszolgálat. Kérvények a kézdivásárhelyi kir. ügyészséghez 1911. évi jan. hó 16-ig.

Egy őrnyi állás Bereg vármegye szolymai járási szolgabírói hivatalánál. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Szabályszerű lakpénz. Hat havi előzetes bírósági próbaszolgálat. Magyar nyelv szóban és írásban. Négy középiskolai osztály. Telegkönyvi vizsga. Kérvények Bereg vármegye főispánjához 1911. jan. 15-ig.

Életbevágó érdeke minden csendőrnek
bogy zsebben hordozható villanóslámpával magának beszerezzen

Zseblámpák árai: drb — — K 150
Nagyítóval és finomabb — — K 200
10 gyertyafényű fémmizzóval — — K 250

Pótelem 10 fillér, szénizáló 40 fillér.
Fémizáló K 120.

Zsebszivargyújtók ezer azával — K 200
Zsebszivargyújtók önműködő egy — K 250

gombnyomással — — K 300
Pótgyújtók — — — — K 500

„AITA“ Budapest, Nádor-utca 11.

!! Nem fizet

postaköltséget, a bi 3 forintért rendel egy valódi Solingeni hajvágógépet belső rugó szerkezettel. 3 géptípussal és pótrugóval, jótállás mellett. — Megrendelhető:

Merkur Kivitelei Áruháznál, Kőbánya, Óhegy u. 5.

!! INGYEN

ugyan nem adhatok, de hihetetlen olcsón, csak 15 frtért adok egy kitűnő szerkezetű és tisztán csengő hanguligujabb rendszerű „Oriás“ grammofont, egy évi jótállással. Kisebb fajta most csak 12 frt 50 kr. — Nagy dupla lemezek, nem partie áru, a legujabb tolvételek, 1 frt 25 krajczár. Argyezék ingyen és bérmentve.

Havas Simon Bpest, Ferenciek-tér 3. (az udvarban jobbra)

ÉLELMISZEREKET

Legtöbbszörben szállít

BECK LIPOT és FIA és WEISZ NORBERT cég
BUDAPEST, II., SZÉNA-TÉR 1. SZÁM.

Szállítja az összes élelmiszereket a m. kir. csendőrség és a es. és kir. hadsereg részére.

Részletes felvilágosítást készséggel nyújtunk.

VÁRNAY és FIA — BUDAPEST, —
VI., Liszt Ferencz-tér 9.

könyvnyomda, könyv-, papir- és írószer-kereskedés, a magyar kir. — csendőrségi hivatalos nyomtatványok legnagyobb raktára —

könyvek, levélpapírok, újkönyvek és írószerek dus választékban.

1911. évre szóló előjegyzési naptárainkat a beérkező rendelésekhez, felszámítás nélkül mellékeljük. Honvédelmi miniszter ur által 10103. eln. sz. a. elrendelt új szolgáltságok kaphatók raktárunkban.